

21.01.21

Høringssvar til forslag til endring i lov 21. juni 2019 nr. 63 om forbud mot hold av pelsdyr

Gjennom mer enn 40 år har jeg bygd opp min gårdsdrift med hardt arbeid og mye egeninnsats. Jeg har løpende modernisert og tilpasset gården. Alt overskudd og alle sparepengene gikk til utviklingen av gården slik at jeg kunne drive gården resten av min yrkeskarriere, for deretter å kunne overlate en sunn gårdsdrift til neste generasjon. Innsatsen, investeringene og verdiskapningen på gården skulle gi meg en ubekymret pensjonisttilværelse med trygge økonomiske rammer. Forutsetningen for denne planen ble brått endret da vedtaket om nedleggelse av bransjen ble fattet.

Jeg er 57 år og har drevet med pelsdyrgård i hele mitt yrkesaktive liv. Vedtaket om nedleggelse torpederte sjansen for å holde på med det jeg liker aller best. Så, hvilke alternative yrkesmuligheter har jeg? Kan noen bruke min kunnskap? Vil noen ansette en mann på min alder? Jeg er for gammel til å begynne helt på nytt og bygge opp min egen virksomhet. Situasjonen gjør meg både fortvilet og forbanna, og den går på helsa løs.

Jeg kan i midlertid omskoleres, og har søkt kompetansestøtte for å ta førerkort klasse 2 og maskinførerbevis. Jeg har ikke mottatt svar på søknaden. Kompetansestøtten vil likevel bare dekke om lag halvparten av kostnaden, og jeg må dermed dekke mer enn 100 000,- av egen lomme. Det finnes ingen støtteordninger for å kjøpe anleggsmaskiner.

Omstillingsmidler og –muligheter finnes. For noen. Jeg derimot, og flere andre, faller utenfor ordningen fordi vi drev på leid grunn. Denne situasjonen diskvalifiserer oss for omstillingsmidler, med mindre vi selger familieboligen og investerer i nytt gårdsbruk. Et stramt, rigid og lite tilpasset regelverk gjør altså at mulighetene for meg og min familie er så godt som fraværende. Lovnaden om at vi skal få hjelp til å komme i gang med annen næring er altså ikke verdt papiret den er skrevet på.

Uvissheten, usikkerheten og en total mangel på svar om hva fremtiden uten pelsdyrgården vil bringe, gnager på psyken. Fordi jeg valgte å investere og utvikle gården heller enn å ta ut overskudd er jeg frarøvet muligheten til å opptjene pensjonspoeng. Min brutale virkelighet er at jeg sannsynligvis ender opp som minstepensjonist. Det kan da ikke være intensjonen bak nedleggelsen? Mange bønder har allerede lagt ned driften, og er sendt gata uten en arbeidsplass å gå til. Tre år har gått siden vedtaket ble fattet – og situasjonen for oss pelsdyrbønder er enda ikke avklart. Det vitner om et spill med folks liv og fremtid. Det kan da ikke være meningen at vi skulle bli arbeidsledige?

Forslaget til beregningen av kompensasjon er hinsides. For eksempel skal verdien settes ut fra et dyretall 15. januar i 2018, og ikke ut fra hvilken totalkapasitet gården har. For min del

slår dette uheldig ut. På den gitte datoen hadde jeg tilfeldigvis bare 15% utnyttelse av kapasiteten, altså mye lavere enn normalen. Bakgrunnen til dette var at jeg på det tidspunktet utvidet driften ved å kjøpe en ny gård for å kunne drive etter nye forskrifter. Det grepet slår særdeles dårlig ut for verdiberegningen, og er nok et eksempel på vanvittigheten i dette.

Jeg krever en utforming av loven og en håndtering av kompensasjonsprinsippene som gjør meg og andre pelsdyrbønder skadesløse.

Jeg krever at kompensasjon ikke baseres på et tilfeldig dyretall, men på den reelle bruksverdien på mitt anlegg.

Jeg krever full erstatning og en reell kompensasjon for de verdiene jeg har skapt. Taksten på anlegget mitt er drøye 13 millioner. Jeg ligger an til en kompensasjon på i underkant av 500 000,-.

Jeg krever at det settes tydelige regler for kompensasjonsutmåling sammen med bransjen vår.

Jeg krever at vi får et rettferdig og verdig oppgjør som reflekterer den verdiskapningen jeg har bidratt med gjennom flere generasjoner.

Jeg krever fortgang i kompensasjonsutmålingen, slik at jeg, min familie og pelsdyrkollegaer kan komme oss videre – og kunne legge en reell plan for fremtiden. Tiden renner ut.

Vi er en liten gruppe bønder som ikke har gjort annet enn å drive en lovlig næring, skapt verdier og bidratt til den nasjonale verdiskapningen. Med stor yrkesstolthet har vi etter beste evne etterlevd regler og forskrifter, og tatt store investeringer for å tilpasse oss. Vi har satt dyrevelferd høyt.

Situasjonen er nå er brutal, og det er staten som driver rovdrift av pelsdyrbøndene.

Med vennlig hilsen Øystein Storholm